

Védelemre várva

1996-ban egy magán erdőgazdálkodói közösség 70 ha erdőt vásárolt. Az adásvétel időpontjában az erdőterületet semmiféle ingatlan nyilvántartási bejegyzés nem terhelte. Az ingatlan a vásárlás pillanatában erdő művelési ágú volt, azon 10 éves nemes nyár erdő állt., melynek elsődleges rendeltetése gazdasági fatermesztési erdő volt.

A vevők mindezek tudatában vásárolták meg, figyelembe vették annak jövedelemtermelő képességét, s kiszámították, hogy a nyaras 20-25 éves korára válik vágáséretté. Az erdő forgalmi értékét akkor rendkívüli módon befolyásolta, hogy a tulajdoni lapján nem volt feltüntetve semmilyen hasznosítási vagy tulajdonosi korlátozás sem. Ami a tulajdonszerzést nagyban motiválta.

Az erdőgazdálkodási egység ekkor már több száz hektár különböző korú erdővel rendelkezett, és tudatosan tervezték tevékenységüket oly módon, hogy folyamatos legyen megfelelő mennyiségű és minőségű fakitermelésre alkalmas erdőterületük. A tartamossághoz erre a 70 ha erdőterületre – éppen a kora és fafaja miatt - még szükségük volt.

2002. őszén a körzeti földhivatal „védelemre tervezett jogi jelleg” felvezetését eszközölte az erdőterület tulajdonlapjára. Indoklásában közölte, hogy a területileg illetékes nemzeti park 1997. 01.01-től életbe lépett kimutatása alapján jegyezte be a korlátozást. A nemzeti park a tulajdonosokat erről a szándékáról semmilyen módon nem értesítette.

2002. őszén a bejegyzés ellen a tulajdonosok fellebbezéssel éltek a megyei földhivatalnál, amely a körzeti földhivaltal új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az úgy egyik – korántsem egyetlen - fonákja hogy az említett határozat ellen a jelenleg hatóságként eljáró megyei környezetvédelmi természetvédelmi és vízügyi felügyelet jogelődje - a

helyi vízügyi igazgatóság is fellebbezést jelentett be. Akkor még...

Az új eljárás eredményeképpen végül a megyei földhivatal 2002. év végén a körzeti földhivatal korábbi határozatát helyben hagyva a fellebbezést elutasította és a védelemre tervezett jogi jelleg felvezette.

2003. januárjában a tulajdonosok az illetékes megyei bírósághoz fordultak panaszukkal, amely egy év múlva ítéletben keresetüket elutasította. Így fordulhatott elő az az eset, hogy a tulajdonosok megkeresése nélkül, ezt a 70 ha erdőterületet a közérdekre hivatkozva természetvédelem alá helyezték, a „védelemre tervezett jogi jelleg” formula indoklásával. Aminek csak az a szépséghibája, hogy ezt az elnevezést valószínűleg a természetvédelmi hatóság vezette be, mert a jog csak a védett, a fokozottan védett, vagy az ideiglenesen védett terület fogalmát ismeri el. Így aztán eddig még senki sem tudott választ adni arra, mi is ennek az új jogintézménynek a jogilag releváns tartalma, illetve mik a tartalmi elemei. Egyébként a Természetvédelmi Törvény 27 § (1.) bek. jelzi, hogy ilyen védelemre tervezett terület jelentős károsodásának veszélye esetén egy alkalommal ideiglenesen védetté nyilvánítható a terület, amely azonban vagy a végleges védetté nyilvánítást vonja maga után, vagy 3 hónap után automatikusan megszűnik a jogszabály szerint, a valóságban – így esetükben is – ez egy kicsit másképpen van.

Mivel 2004. őszén megjelent a 276/2004.(X.8.) Korm. rendelet, lett a Természetvédelmi Törvénynek végrehajtási utasítása. Ez a rendelet nemcsak egy 8 éves joghézagot pótol, hanem az érintett erdőgazdálkodóknak jogalapot szolgáltat, hogy a törvényes határidők betartásával visszamenőlegesen kérhesék az erdőben időközben felmerült kárait megtérítését.

Kártérítési kérelmüket az évenként elrendelt korlátozásokkal összhangban adták be. A továbbiakban – pro és kontra – ebből néhányat:

1. „Az erdőterületen március 15. és szeptember 01. között (azaz a vegetációs időben) munka nem folyhat felázott talajviszonyok között nehezgép nem közlekedhet.”

Ez a két kötelezettség máris lehetetlenné teszi a gazdálkodást. Tudvalevő, hogy az éves csapadékmennyiség több mint 60 %-a hull le ekkor. Ezért a hullámtéren – ahol ez az erdő is található – az őszi és tavaszi árhullám meggátolja a fakitermelést, amit nehezgép nélkül meg sem lehet oldani. A szakmán belül közismert ezeknek a gépeknek az ára. Úgy tűnik, ez teljesen fölösleges beruházás volt, mert épp akkor nem lehet használni azokat, amikor szükség lenne rájuk. A korlátozások miatt egyébként az elmúlt években el sem lehetett végezni az engedélyezett fahasználati munkákat, ami jelentős árbevételi kiesést eredményezett.

2. „Gyérítés során az őshonos fafajokat az odúlakó madarak és emlősök számára kiemelt fontosságú odvas fákat és aljnövényzetet kímélni kell.”

Egy homogén szerkezetű – 100%-ban nemesnyár – erdőben, melynek elsődleges rendeltetése fatermelés, teljesen indokolatlan ez az előírás, hiszen sem odvas fa, sem őshonos fa, sem védett aljnövényzet nincs.

3. „A tuskózást csak fűrészes technológiával lehet elvégezni.”

A 2000-ben vásárolt erdőgépet így a fakitermelésben és útjavításban sem lehet használni a nehezgépes korlátozás miatt, tuskózásra pedig a fentiek végett. Így tehát technológiát kell váltani, ami a Tv. szerint már kártérítési tényező (Lásd: Tv. 72 § (19.) bek. termelésszerkezet jelentős megváltoztatása.) A természetvédelmi hatóság szerint természetesen mindez nem minősül technológiai változtatásnak, mondván eddig is és ez után is erdőgazdálkodás folyik a területen.

Ha az nem minősül termelésszerke-

zet változtatásnak, amikor egy területen más gépparkkal más fafajjal és más cél érdekében végzik az erdőgazdálkodást, akkor mi minősül annak?!

A 3,0 ha maximált egybefüggően letermelt korlátozásokból és az őshonos fafajjal történő fafaj cserés felújításból az ezekkel kapcsolatos tulajdonosi károkról, többletköltségekről most csak azért nem nyilvánítunk véleményt, mert ezt már többen elemezték e lap hasábjain.

A forgalmi értékcsökkenés iránti megjegyzésükre pedig azt a választ kapták, hogy a védetté nyilvánítás után az erdőterület eszmei értéke jelentősen megnőtt. Egy nyereségorientált gazdasági társaság ettől viszont még anyagilag el lehetetlenülhet. Mert tudvalevőleg eszmei érték miatt nem lett nyereséges vagy hitelképes még egyetlen vállalkozás sem. Csak nem ez az oka, hogy a Nemzeti Földalapkezelő semmilyen konstrukció keretében nem vásárol olyan földterületet, amely korlátozással érintett?!

E néhány kiragadott példa után, nézzük hogyan folytatódott a tulajdonosok és a hatóságok küzdelme. 2005-ben az elsőfokú, azaz a helyi környezetvédelmi természetvédelmi és vízügyi felügyelőség és az Országos Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség – mint másodfokú hatóság – is elutasította az erdőgazdálkodók kártérítési igényét. Megjegyeznénk, nem tudunk az országban olyan igényről, melyet a hivatok pozitívan bíráltak volna el.

Ezután a tulajdonosok a megyei bírósághoz fordultak panaszukkal. A bíróság – az egy évtizedes kálvária során először – a tulajdonosok számára ked-

vező döntést hozott. A közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perben következő az ítélet:

„Az elsőrendű alperest - jelen esetben a helyi Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget - új eljárás lefolytatására kötelezi.” Mivel az indoklás szerint természetvédelmi hatóságok – a bíróság megállapítása szerint – nem jártak el körültekintően. A tulajdonosok megítélése szerint tehát az előbb említett hatóságok által meghozott határozatok sértették a törvényességet.

Az ügy jelenlegi állása szerint 2006. elején a bíróság döntésének értelmében a felügyelőség az új határozat meghozatala végett újabb levéllel kereste meg az erdőgazdálkodókat, melyben kéri a kártalanítás iránti jogosultságuk igazolását, valamint a korlátozások és kár okozati összefüggéseit alátámasztó bizonyítékokat. Vagyis a károkat számlálkkal és bizonylatokkal kéri alátámasztani. Az érintett gazdálkodók tehát most ismét nehéz helyzetben vannak: hogyan igazolják kárukat számlálkkal, hisz ilyen szolgáltatás vagy termék nem létezik, hogy kár. (Milyen kár!?)

Nem tudni, hogy a bíróság ezen döntésével összefüggésben állhat-e az, hogy a természetvédelmi hatóságok – tíz év után először – erre a „kiemelten védett” nemes nyár erdőterületre nem írtak elő semmilyen korlátozást? Vajon most miért nem?

Most minden valószínűség szerint újabb procedúrák következnek. Oдавissza. Várható tehát egy újabb elutasító határozat. Amit újra megfellebbeznek a tulajdonosok, majd ismét bíróság-

hoz fordulnak. És ez folytatódhat az idők vegezetéig.

Persze az adófizetők pénzén sok mindent meg lehet tenni. Többek között azt is, hogy a közpénzből fizetett hatóságok lehetetlenítik el az adófizetőt. Közben egyre nagyobb létszámú hatóságra van szükség, mert a hatóság munkáját a hatóság szaporítja.

A gazdálkodó pedig ahelyett, hogy a munkáját végezné, hatóságokhoz jár, bizonyítékokat gyűjt és a bíróságon ül. Valóságos környezetvédelmi és jogi szakértővé válik. Bár azért valószínűleg nem erre gondolnak törvényalkotóink vidéki munkahelyteremtés címén...

Már csak egy kérdés maradt hátra – mert eddig ugyebár minden nagyon világos – valaki mondja meg, az erdőgazdát ki védi??

Új MEGOSZ iroda Kaposváron

Nagy örömmel nyitottuk meg hivatalosan is legújabb, immár negyedik irodánkat Kaposváron az AESZ helyi igazgatóságának szomszédságában. A megnyitóról, valamint a MEGOSZ irodák címéről, elérhetőségéről, működési rendjéről a következő lapszámok valamelyikében adunk részletes tájékoztatást.

Sátoraljaújhely fölött északra 20 km-re Céke (Ceikov) nevű község mellett több erdőrészletből álló 80 éves 20 hektáros tölgyerdő eladó. Magyar állampolgár, de magyar cég is megvásárolhatja. A 06-47-322-412 telefonszámon Isépy Dezsőnél lehet érdeklődni.

Dr. Ádámfi Tamás úrnak
vezető főtanácsos
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Erdészeti Főosztály
1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Kedves Tamás!

Az Országos Erdészeti Egyesület történetét áttekintve látható csak igazán, hogy az egyes tagok milyen sokféleképpen tudtak az Egyesület felemelkedéséhez hozzájárulni, annak munkáját támogatni. Ilyen különleges és értékteremtő a Te munkád is, amellyel az egyesületi könyvtár gyarapodását segített elő.

Az, hogy a különböző könyvárveréseken, antikváriumokban megjelenő erdészeti szakirodalmi ritkaságokat folyamatosan jelzed nekünk, és közreműködsz azok megszerzésében; számunkra rendkívül értékes támogatást jelent. Így lehetőségünk van az archív könyvállomány „fehér foltjait” fokozatosan felszámolni, amire eddig csak az ajándékozás és hagyaték útján hozzánk kerülő könyvek nyújtottak esetenként lehetőséget.

Még egyszer köszönjük kedves segítségédet, és azt kérjük, hogy ez irányú buzgalmad ne csökkenjen a jövőben sem.

Tisztelettel és erdészüdvözlettel:

Ormos Balázs
főtitkár

Dr. Sárvári János
könyvtárvezető